

Dosarul nr. 2ra-922/22
(2-21117373-01-2ra-30062022)

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. M. Proca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de recurentul Nicolae Daniliuc, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc împotriva lui Eduard Lipciu cu privire la interzicerea înstrăinării bunului imobil și respectarea dreptului de preemțiune, precum și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Nicolae Daniliuc, a fost menținută hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La data de 05 august 2021, Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Eduard Lipciu cu privire la interzicerea înstrăinării bunului imobil, apartamentul nr. XXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX și respectarea dreptului de preemțiune de a procura în mod prioritar apartamentul, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, este fratele Mariei Lipciu, fosta coproprietară a apartamentului nr. XXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX, care a decedat la data de XXXXX.

A comunicat reclamantul că, sora acestuia, Maria Lipciu, după decesul soțului ei, Dumitru Lipciu, care a decedat la XXXXX, a locuit singură în apartamentul nr. XXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX.

A afirmat reclamantul că, din motiv că sora acestuia suferea de o maladie incurabilă, în luna august 2020, a fost nevoit să se mute cu traiul în or. XXXXX împreună cu sora acestuia, pentru a-i acorda îngrijirea necesară.

Respectiv, din luna august a anului 2020 și până la 04 iunie 2021, reclamantul Nicolae Daniliuc, a avut grijă de sora acestuia, Maria Lipciu. Totodată, reclamantul a ținut să indice că a însoțit-o pe sora acestuia de mai multe ori la diferite instituții medicale din mun. Orhei, la Policlinica Oncologică și Institutul Oncologic din mun. Chișinău.

A comunicat reclamantul că, la XXXXX, sora acestuia, Maria Lipciu a decedat.

A mai indicat reclamantul că, împreună cu Claudia Cupcea s-au ocupat de procesiunile funerare a Mariei Lipciu.

A mai afirmat reclamantul că, fiind în discuție cu, sora acestuia, Maria Lipciu, aceasta a avut rugămintea ca, în cazul dacă fiul acesteia, va dori să vândă apartamentul, cineva din frați să-l cumpere și să nu-i permită să-l vândă la străini.

De asemenea, a menționat reclamantul că, în ziua ceremoniei de înmormântare a Mariei Lipciu, la XXXXX, a fost prezent și fiul acesteia - Eduard Lipciu, care de aproximativ 20 de ani este stabilit în Portugalia. Ultimii 16 ani, Eduard Lipciu nu și-a vizitat părinții, nu a contribuit financiar și nu a ținut legătura cu ei.

A invocat reclamantul că, împreună cu Claudia Cupcea, au avut o discuție cu Eduard Lipciu, în rezultatul căreia, acesta, a promis că nu va vinde apartamentul și dacă i se va achita suma în mărime de 20 000 euro, va renunța la apartament în favoarea rudelor.

A mai indicat reclamantul că, a decis să-i achite lui Eduard Lipciu, suma în mărime de 20 000 euro, și să cumpere apartamentul respectiv. Nepotul acestuia, Eduard Lipciu, la data de 08 iunie 2021, a întocmit o procură pe numele reclamantului Nicolae Daniliuc, cu dreptul de a perfecta documentele pe apartament, ca ulterior să poată cumpăra apartamentul, și a plecat în Portugalia.

A accentuat reclamantul că, ulterior, la 02 august 2021, nepotul Eduard Lipciu, a revenit în Republica Moldova, anunțându-l că, a anulat procura, și că intenționează să vândă apartamentul unei persoane terțe. La moment, Eduard Lipciu, prin intermediul notarului Iulia Lencuța, își perfectează actele cu privire la succesiune, ca ulterior să poată vinde apartamentul Mariei Lipciu unor persoane terțe.

A afirmat reclamantul că, l-a rugat pe pârâțul Eduard Lipciu să nu vândă apartamentul defunctei Maria Lipciu, unor persoane necunoscute, dar să-i permită lui, în calitate de frate al Mariei Lipciu, să cumpere apartamentul cu drept de preemțiune. Eduard Lipciu a refuzat categoric să-i acorde acest drept de preemțiune.

A solicitat reclamantul Nicolae Daniliuc, interzicerea lui Eduard Lipciu de a înstrăina bunul imobil, apartamentul nr. XXXXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX și respectarea dreptului de preemțiune de a procura în mod prioritar apartamentul, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 noiembrie 2021, Nicolae Daniliuc a declarat apel împotriva hotărârii din 27 octombrie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central, solicitând casarea hotărârii respective, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Nicolae Daniliuc, a fost menținută hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat

apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Analizând argumentele invocate în cererea de apel, în raport cu probele anexate la dosar și prevederile legii, ce guvernează raportul litigios, instanța de apel a conchis că, cererea de apel urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate, din următoarele considerente.

Colegiul a considerat necesar de a reitera că, obiectul prezentei acțiuni îl constituie interzicerea înstrăinării bunului imobil, apartamentul nr.XXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX, respectarea dreptului de preemțiune de a cumpăra în mod prioritar apartamentul, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art.552 alin.(1) Cod civil, în cazul vânzării unei cote-părți din bunurile proprietate comună pe cote-părți, cu excepția vânzării la licitație, ceilalți coproprietari au un drept de preemțiune în privința cotei-părți care se vinde. Dispozițiile art.1143-1150 rămân aplicabile. Alin.(2) stipulează că, în cazul vânzării la licitație, coproprietarul sau organizatorul licitației va notifica pe ceilalți coproprietari cu cel puțin 10 zile înainte de data vânzării. La preț egal, coproprietarii vor avea dreptul de preemțiune la adjudecarea cotei-părți.

Potrivit art.1143 Cod civil, dacă proprietarul unui bun (persoană obligată) a acordat un drept de preemțiune prin contract sau este obligat prin lege să respecte un drept de preemțiune al unei alte persoane (titular al dreptului de preemțiune) și dorește să vîndă sau a vîndut acel bun unui terț, titularul dreptului de preemțiune este îndreptățit să cumpere cu prioritate bunul în condițiile de vînzare oferite terțului. Titularul dreptului de preemțiune poate renunța la el. În acest caz, se aplică dispozițiile legale privind remiterea de datorie.

Conform art.1144 alin.(1) Cod civil, titularul dreptului de preemțiune cu privire la un bun îl poate exercita în cazul în care persoana obligată îi face o ofertă de vînzare a bunului său, în lipsa ofertei, dacă persoana obligată încheie cu un terț un contract de vînzare-cumpărare cu privire la acel bun.

În acest sens, instanța de apel a conchis că, potrivit normelor de drept enunțate, dreptul de preemțiune este declanșat doar în ipoteza înstrăinării pe calea vânzării, fiind exclusă exercitarea dreptului de preemțiune în caz de înstrăinare prin schimb, aport în capital, lichidarea persoanei juridice, donație sau moștenire. Totodată dreptul de preemțiune se poate naște din lege sau din contract.

Acestea fiind reținute, Colegiul a decis ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe, or, la caz nu se întrunesc temeiurile prevăzute de lege privind exercitarea dreptului de preemțiune la procurarea bunului imobil, apartamentul nr.XXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX, totodată nu a fost prezentată o convenție a părților care ar garanta reclamantului acest drept.

În acest sens, instanța de apel a reținut că circumstanțele invocate în susținerea acțiunii depuse, nu constituie temei de naștere a dreptului de preemțiune în cazul vânzării bunului imobil, apartamentul nr. XXX, din mun. XXXXX, str. XXXXX.

Prin urmare, nu pot fi reținute în acest sens nici alegațiile indicate în cererea de apel, precum că, art. 2179 Cod civil îi acordă dreptul prioritar, dreptul la preemțiunea de a cumpăra apartamentul respectiv, or, articolul enunțat stipulează

persoanele care fac parte din Clasa a doua de moștenitori legali, iar reclamantul/apelant Nicolae Daniliuc, nu a prezentat careva probe care să ateste că ar fi moștenitor al averii succesorală a defunctei Maria Lipciu.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel depusă de Nicolae Daniliuc și de a menține hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

La 06 iunie 2022, recurentul Nicolae Daniliuc, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 27 octombrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că atât instanța de fond cât și instanța de apel la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 30 iunie 2022 (f.d. 135), instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 19 aprilie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 06 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul poștei electronice, a copiei deciziei integrale participanților la proces la 20 mai 2022, conform scrisorii de însoțire (f.d. 110). Astfel, cererea de recurs declarată este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de recurentul Nicolae Daniliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recurs declarată de recurentul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera ca fiind inadmisibilă cererea de recurs declarată de recurentul Nicolae Daniliuc.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de recurentul Nicolae Daniliuc, împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat